

Antwoorden op de vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving

1. Probleemanalyse

a. Wat is de aanleiding en waaruit blijkt dat de beslissing is genomen om een wetsvoorstel te maken?

Ter bevordering van een innovatieve aanpak van maatschappelijke opgaven heeft het kabinet een experimentenwet voor gemeenten aangekondigd.¹ Gemeenten hebben tot de zomer van 2015 voorstellen kunnen indienen voor experimenten. Samen met de betrokken ministeries is onderzocht welke voorstellen zich lenen voor opname in de Experimentenwet. Het overleg over de ingediende voorstellen heeft als positief resultaat dat veel door gemeenten geconstateerde belemmeringen op een andere en veelal snellere en effectievere manier dan via de Experimentenwet blijken te kunnen worden opgelost.

Voor twee voorstellen wordt een oplossing geboden door opname in het wetsvoorstel:

1. Voorzitter raadscommissies: Zaltbommel en Zwijndrecht hebben een voorstel ingediend om het mogelijk te maken om voor raadscommissies ex artikel 82 van de Gemeentewet een externe voorzitter te benoemen. Als voordeel zien de gemeenten het verminderen van de werklast van de reeds zwaar belaste raadsleden en de borging van een onafhankelijke voorzitter. Artikel 82, vierde lid, van de Gemeentewet bepaalt dat een lid van de raad voorzitter is van een raadscommissie. Beide gemeenten pleiten ervoor om de raad zelf bij verordening het voorzitterschap van raadscommissies te laten regelen en de voorwaarden waaronder dat kan plaatsvinden.
2. Registratie adviesvragen Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK): Tilburg wil bij wijze van experiment registratie mogelijk maken van adviesvragen inzake (vermoedens van) kindermishandeling indien de adviesaanvrager de naam van betrokkenen kenbaar maakt.

De Experimentenwet gemeenten zal tevens een algemeen kader bieden voor het indienen en beoordelen van voorstellen en het inrichten van experimenten (procedurele bepalingen). Via wijziging van de wet kunnen periodiek nieuwe 'tranches' met experimenten mogelijk worden gemaakt.

b. Wie zijn betrokken?

Het algemene kader van de wet is van belang voor gemeenten, de VNG, de minister van BZK en andere ministers. Bij de experimenten zijn, naast de minister van BZK en de VNG, in ieder geval de gemeenten betrokken die de experimenten hebben voorgesteld (Zaltbommel, Zwijndrecht en Tilburg).

c. Wat is het probleem waarvoor het wetsvoorstel een oplossing moet bieden?

Het wetsvoorstel biedt regels over experimenten van gemeenten ter bevordering van een innovatieve aanpak van maatschappelijke opgaven. Daarmee moet het een oplossing bieden voor problemen die gemeenten ervaren met landelijke regelgeving.

d. Wat is het doel van het wetsvoorstel?

Het voornaamste doel is om meer ruimte te bieden aan innovatie en nieuwe technologische ontwikkelingen, in lijn met het kabinetsbeleid inzake toekomstbestendige regelgeving.² Door gemeenten te laten experimenteren met een innovatieve aanpak, kan ervaring worden opgedaan met het effectief reguleren van nieuwe ontwikkelingen waarvan nog niet zeker is hoe die in de praktijk zullen uitwerken. Op lange termijn ontstaat zo de meest passende regelgeving.

De voorgestelde procedure voor het indienen van voorstellen voor nieuwe experimenten bevordert dat gemeenten samen met het rijk op zoek gaan naar ruimte in de bestaande regelgeving en mogelijkheden om die ruimte te vergroten.

e. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

De Experimentenwet gemeenten biedt gemeenten de mogelijkheid om experimenten voor te stellen en eraan deel te nemen, maar verplicht daar niet toe.

De rechtvaardiging voor de experimenten is:

1. Voorzitter raadscommissies: het ontlasten van (kleine) fracties en het structureel borgen van een goede voorzitter.

¹ Bijlage bij Kamerstukken II 2014/15, 34 000-VII, nr. 36; Kamerstukken II 2015/16, 34 300 VII, nr. 17.

² Zie de brief van de minister van EZ van 20 juli 2015, Kamerstukken II 2014/15, 33 009, nr. 10.

2. Registratie adviesvragen AMHK: het voorkomen van kindermishandeling.

Instrumentkeuze

f. Welke instrumenten zijn gekozen en waarom?

Allereerst is er sprake van steun en kennis: gemeenten die zich tot BZK wendden met een verzoek worden geïnformeerd over de bestaande mogelijkheden en waar nodig doorverwezen naar andere ministeries. Vaak kunnen ervaren belemmeringen op andere wijze worden weggenomen, zoals een betere uitleg van wetgeving of een structurele wetswijziging (geen experiment nodig). Ook kan een experiment al mogelijk zijn op basis van een bestaande experimenteerbepaling.

Wat betreft de Experimentenwet gemeenten is gekozen voor een structurele, zelfstandige wet, die de procedure voor het indienen van nieuwe voorstellen regelt en periodiek kan worden aangevuld met nieuwe experimenteerbepalingen.

Gevolgenbeoordeling

g. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De procedurele bepalingen brengen beperkte lasten mee voor gemeenten (eisen aan in te dienen voorstellen, evaluatie) en voor de minister van BZK en andere betrokken ministers (beoordeling voorstellen). Deze bepalingen worden uitgewerkt bij of krachtens amvb, waarbij de lasten zo laag mogelijk worden gehouden.

De voorgestelde experimenten hebben alleen beperkte lasten voor overheden tot gevolg.